

॥पञ्चमः प्रश्नः॥

॥तैत्तिरीयसंहितायां तृतीयकाण्डे पञ्चमः प्रश्नः॥

पूर्णर्षयोऽग्निना ये देवाः सूर्यो मा सन्त्वा नह्यामि वषट्कारः स खंदिर उंपयामगृहीतोऽसि यां वै त्वे क्रतुं प्र देवमेकादश॥—————[१] पूर्णा सहजान्तर्वाग्ने प्राणैरेव षट्त्रिंशत्॥३६॥ पूर्णा सन्ति देवाः॥ पूर्णा पश्चादुत पूर्णा पुरस्तादुन्मध्यतः पौर्णमासी जिगाय। तस्यां देवा अधि संवसन्त उत्तमे नाकं इह मादयन्ताम्। यत्ते देवा अदधुर्भागधेयममावास्ये संवसन्तो महित्वा। सा नो यज्ञं पिपृहि विश्ववारे रयिं नो धेहि सुभगे सुवीरम्। निवेशनी संगमनी वसूनां विश्वा रूपाणि वसून्त्यावेशयन्ती। सहस्रपोषः सुभगा रराणा सा न आ गुन्वर्चसा (१)

संविदाना। अग्नीषोमौ प्रथमौ वीर्येण वसून्नुद्रानादित्यानिह जिन्वतम्। माध्यः हि पौर्णमासं जुषेथां ब्रह्मणा वृद्धौ सुकृतेन सातावथास्मभ्यः सहवीराः रयिं नि यच्छतम्। आदित्याश्चाङ्गिरसश्चाग्नीनादधतु ते दर्शपूर्णमासौ प्रैप्सन्तेषामङ्गिरसां निरुप्तः हविरासीदथादित्या एतौ होमावपश्यन्तावजुहवुस्ततो वै ते दर्शपूर्णमासौ (२)

पूर्व आलभन्त दर्शपूर्णमासावालभमान एतौ होमौ पुरस्ताञ्जुहुयात्साक्षादेव दर्शपूर्णमासावा लभते ब्रह्मवादिनो वदन्ति स त्वे दर्शपूर्णमासावालभेत य एनयोरनुलोमं च

प्रतिलोमं च विद्यादित्यमावास्याया ऊर्ध्वं तदनुलोमं पौर्णमास्यै
प्रतीचीनं तत्प्रतिलोमं यत्पौर्णमासीं पूर्वामालभेत प्रतिलोममेनावा
लभेतामुमपक्षीयमाणमन्वप (३)

क्षीयेत सारस्वतौ होमौ पुरस्ताञ्जुहुयादमावास्या वै
सरस्वत्यनुलोममेवैनावा लभतेऽमुमाप्यायमानमन्वा प्यायत
आग्रावैष्णवमेकादशकपालं पुरस्तान्निर्वपेत्सरस्वत्यै चरुः सरस्वते
द्वादशकपालं यदाग्नेयो भवत्यग्निर्वै यज्ञमुखं यज्ञमुखमेवर्द्धि
पुरस्ताद्धत्ते यद्वैष्णवो भवति यज्ञो वै विष्णुर्यज्ञमेवारभ्य प्र
तनुते सरस्वत्यै चरुर्भवति सरस्वते द्वादशकपालोऽमावास्या वै
सरस्वती पूर्णमासः सरस्वान्तावेव साक्षादा रभत ऋध्नोत्याभ्यां
द्वादशकपालः सरस्वते भवति मिथुनत्वाय प्रजात्यै मिथुनौ गावौ
दक्षिणा समृद्धौ॥ (४)

वर्चसा वै ते दर्शपूर्णमासावप तनुते सरस्वत्यै पञ्चविंशतिश्च॥ [२]

ऋषयो वा इन्द्रं प्रत्यक्षं नापश्यन्तं वसिष्ठः प्रत्यक्षं
पश्यत्सोऽब्रवीद्ब्राह्मणं ते वक्ष्यामि यथा त्वत्पुरोहिताः प्रजाः
प्रजनिष्यन्तेऽथ मेतरेभ्य ऋषिभ्यो मा प्र वोच इति तस्मा
एतान्स्तोमभागानब्रवीत्ततो वसिष्ठपुरोहिताः प्रजाः प्राजायन्त
तस्माद्वासिष्ठो ब्रह्मा कार्यः प्रैव जायते रश्मिरसि क्षयाय त्वा क्षयं
जिन्वेति (५)

आह देवा वै क्षर्यो देवेभ्य एव यज्ञं प्राऽऽह प्रेतिरसि धर्माय त्वा
धर्मं जिन्वेत्याह मनुष्या वै धर्मो मनुष्येभ्य एव यज्ञं प्राहान्वितिरसि
दिवे त्वा दिवं जिन्वेत्याहैभ्य एव लोकेभ्यो यज्ञं प्राह विष्टम्भोऽसि
वृष्ट्यै त्वा वृष्टिं जिन्वेत्याह वृष्टिमेवाव (६)

रुन्धे प्रवास्यनुवासीत्याह मिथुनत्वायोशिगसि वसुभ्यस्त्वा
वसूञ्जिन्वेत्याहाष्टौ वसव एकादश रुद्रा द्वादशादित्या एतावन्तो
वै देवास्तेभ्य एव यज्ञं प्राहौजोऽसि पितृभ्यस्त्वा पितृञ्जिन्वेत्याह
देवानेव पितृननु सं तनोति तन्तुरसि प्रजाभ्यस्त्वा प्रजा जिन्व (७)

इत्याह पितृनेव प्रजा अनु सं तनोति पृतनाषाडसि
पशुभ्यस्त्वा पशूञ्जिन्वेत्याह प्रजा एव पशूननु सं तनोति
रेवदस्योषधीभ्यस्त्वौषधीर्जिन्वेत्याहौषधीष्वेव पशून्प्रति-
ष्ठापयत्यभिजिदसि युक्तग्रावेन्द्राय त्वेन्द्र जिन्वेत्याहभिजित्या
अधिपतिरसि प्राणाय त्वा प्राणम् (८)

जिन्वेत्याह प्रजास्वेव प्राणान्दधाति त्रिवृदसि प्रवृदसीत्याह
मिथुनत्वाय स०रोहोऽसि नीरोहोऽसीत्याह प्रजात्यै वसुकोऽसि
वेषश्रिरसि वस्यष्टिरसीत्याह प्रतिष्ठित्यै॥ (९)

जिन्वेत्यव प्रजा जिन्व प्राणञ्चि०शच्च॥ [३]

अग्निना देवेन पृतना जयामि गायत्रेण छन्दसा त्रिवृता स्तोमेन
रथन्तरेण साम्ना वषट्कारेण वज्रेण पूर्वजान्भ्रातृव्यान्धरान्पादयाम्यवैनान्

प्रत्येनान्नुदेऽस्मिन्क्षयेऽस्मिन्भूमिलोके योऽस्मान्द्वेष्टि यं च वयं
द्विष्मो विष्णोः क्रमेणात्येनान्क्रामामीन्द्रेण देवेन पृतना जयामि
त्रैष्टुभेन छन्दसा पञ्चदशेन स्तोमेन बृहता साम्ना वषट्कारेण
वज्रेण (१०)

सहजान् विश्वेभिर्देवेभिः पृतना जयामि जागतेन छन्दसा
सप्तदशेन स्तोमेन वामदेव्येन साम्ना वषट्कारेण वज्रेणापरजानिन्द्रेण
सयुजो वयं सासह्याम पृतन्यतः। घन्तो वृत्राण्यप्रति। यत्ते अग्ने
तेजस्तेनाहं तेजस्वी भूयासं यत्ते अग्ने वर्चस्तेनाहं वचस्वी भूयासं
यत्ते अग्ने हरस्तेनाहं हरस्वी भूयासम्॥ (११)

बृहता साम्ना वषट्कारेण वज्रेण षट्त्वारिंशच्च॥ [४]

ये देवा यज्ञह्नो यज्ञमुषः पृथिव्यामध्यासते। अग्निर्मा तेभ्यो
रक्षतु गच्छेम सुकृतो वयम्। आगन्म मित्रावरुणा वरेण्या रात्रीणां
भागो युवयोर्यो अस्ति। नाकं गृह्णाणाः सुकृतस्य लोके तृतीये पृष्ठे
अधि रोचने दिवः। ये देवा यज्ञह्नो यज्ञमुषोऽन्तरिक्षेऽध्यासते।
वायुर्मा तेभ्यो रक्षतु गच्छेम सुकृतो वयम्। यास्ते रात्रीः
सवितः (१२)

देवयानीरन्तरा द्यावापृथिवी वियन्ति। गृहैश्च सर्वैः प्रजया
न्वग्रे सुवो रुहाणास्तरता रजांसि। ये देवा यज्ञह्नो यज्ञमुषो
दिव्यध्यासते। सूर्यो मा तेभ्यो रक्षतु गच्छेम सुकृतो वयम्।

येनेन्द्राय समभरः पयाऽस्युत्तमेन हविषा जातवेदः। तेनाग्ने त्वमुत
वर्धयेम५ सजातानाऽऽ श्रेष्ठ्य आ धेह्येनम्। यज्ञहनो वै देवा
यज्ञमुषः (१३)

सन्ति त एषु लोकेष्वासत आददाना विमश्राना यो ददाति यो
यजते तस्य। ये देवा यज्ञहनः पृथिव्यामध्यासते ये अन्तरिक्षे ये
दिवीत्याहेमानेव लोकाऽस्तीर्त्वा सगृहः सपशुः सुवर्गं लोकमेत्यप
वै सोमैनेजानाद्देवतांश्च यज्ञश्च क्रामन्त्याग्नेयं पञ्चकपालमुदवसानीयं
निर्वपेदग्निः सर्वा देवताः (१४)

पाङ्क्तौ यज्ञो देवतांश्चैव यज्ञं चाव रुन्धे गायत्रो
वा अग्निर्गायत्रछन्दास्तं छन्दसा व्यर्धयति यत्पञ्चकपालं
करोत्यष्टाकपालः कार्योऽष्टाक्षरा गायत्री गायत्रोऽग्निर्गायत्रछन्दाः
स्वेनैवेनं छन्दसा समर्धयति पङ्क्तौ याज्यानुवाक्ये भवतः पाङ्क्तौ
यज्ञस्तेनैव यज्ञान्नैति॥ (१५)

सवितर्देवा यज्ञमुषः सर्वा देवतास्त्रिचत्वारिंशच्च॥ [५]

सूर्यो मा देवो देवेभ्यः पातु वायुरन्तरिक्षाद्यजमानोऽग्निर्मा पातु
चक्षुषः। सक्ष शूष सवितर्विश्वचर्षण एतेभिः सोम नामभिर्विधेम ते
तेभिः सोम नामभिर्विधेम ते। अहं परस्तादहमवस्तादहं ज्योतिषा
वि तमो ववार। यदन्तरिक्षं तदु मे पिताभूदह५ सूर्यमुभयतो
ददर्शाहं भूयासमुत्तमः समानानाम् (१६)

आ संमुद्रादाऽन्तरिक्षात्प्रजापतिरुद्धिं च्यावयातीन्द्रः प्र स्रौतु
मरुतो वरुण्यन्तून्त्रम्भय पृथिवीं भिन्द्धीदं दिव्यं नभः। उद्रो दिव्यस्य
नो देहीशानो वि सृजा दृतिम्। पशवो वा एते यदादित्य एष रुद्रो
यदग्निरोषधीः प्रास्याग्नावादित्यं जुहोति रुद्रादेव पशून्तर्दधात्यथो
ओषधीष्वेव पशून् (१७)

प्रतिष्ठापयति कविर्यज्ञस्य वि तनोति पन्थां नाकस्य पृष्ठे अधि
रोचने दिवः। येन हव्यं वहसि यासि दूत इतः प्रचेता अमुतः
सनीयान्। यास्ते विश्वाः समिधः सन्त्यग्ने याः पृथिव्यां बर्हिषि
सूर्ये याः। तास्ते गच्छुन्त्वाहुतिं घृतस्य देवायते यजमानाय शर्म।
आशासानः सुवीर्यं रायस्पोषः स्वश्चियम्। बृहस्पतिना राया
स्वगाकृतो मह्यं यजमानाय तिष्ठ॥ (१८)

सुमानानामोषधीष्वेव पशून्मह्यं यजमानायैकञ्च॥ [६]

सं त्वा नह्यामि पयसा घृतेन सं त्वा नह्याम्यप ओषधीभिः।
सं त्वा नह्यामि प्रजयाहमद्य सा दीक्षिता संनवो वाजमस्मे। प्रैतु
ब्रह्मणस्पती वेदिं वर्णेन सीदतु। अथाहमनुकामिनी स्वे लोके
विशा इह। सुप्रजसंस्त्वा वयं सुपत्नीरुपं सेदिम। अग्ने सपत्नदं
भनमदब्धासो अदाभ्यम्। इमं वि ष्यामि वरुणस्य पाशम् (१९)

यमबधीत सविता सुकेतः। धातुश्च योनौ सुकृतस्य लोके
स्योनं मे सह पत्यां करोमि। प्रेह्युदेह्युतस्य वामीरन्वग्निस्ते-

ऽग्रं नयत्वदितिर्मध्यं ददतां रुद्रावसृष्टासि युवा नाम मा
मां हिंसीर्वसुभ्यो रुद्रेभ्य आदित्येभ्यो विश्वेभ्यो वो देवेभ्यः
पुत्रेजनीर्गृह्णामि यज्ञाय वः पुत्रेजनीः सादयामि विश्वस्य ते
विश्वावतो वृष्ण्यावतः (२०)

तवाग्ने वामीरनु सन्दृशि विश्वा रेतांसि धिषीयागं देवान्
यज्ञो नि देवीर्देवेभ्यो यज्ञमशिषन्नस्मिन्सुन्वति यजमान आशिषः
स्वाहाकृताः समुद्रेष्ठा गन्धर्वमा तिष्ठताऽनु वातस्य पत्मन्निड
ईडिताः॥ (२१)

पाशं वृष्ण्यावतस्त्रिंशच्च॥ [७]

वषट्कारो वै गायत्रियै शिरोऽच्छिन्नत्तस्यै रसः परापतत्स
पृथिवीं प्राविशत्स खादिरोऽभवद्यस्य खादिरः सुवो भवति
छन्दसामेव रसेनाव द्यति सरसा अस्याहुतयो भवन्ति
तृतीयस्यामितो दिवि सोम आसीत्तं गायत्र्याहर्त्तस्य पर्णमच्छिद्यत्
तत्पर्णोऽभवत्तत्पर्णस्य पर्णत्वं यस्य पर्णमयी जुहुः (२२)

भवति सौम्या अस्याहुतयो भवन्ति जुषन्तेऽस्य देवा
आहुतीर्देवा वै ब्रह्मन्नवदन्त तत्पर्ण उपाशृणोत्सुश्रवा वै नाम
यस्य पर्णमयी जुहूर्भवति न पापः श्लोकः शृणोति ब्रह्म
वै पर्णो विण्मरुतोऽन्नं विण्मारुतोऽश्वत्थो यस्य पर्णमयी
जुहूर्भवत्याश्वत्थ्युपभृद्वह्मणैवान्नमव रुन्धेऽथो ब्रह्म (२३)

ए॒व वि॒श्य॒र्ध्व॑ह॒ति रा॒ष्ट्रं वै पु॒र्णो वि॒डं॑श्च॒त्थो यत्प॑र्ण॒मयीं
 जु॒हूर्भ॑व॒त्याश्च॑त्थ्यु॒पभृ॑द्राष्ट्रमे॒व वि॒श्य॒र्ध्व॑ह॒ति प्र॒जाप॑ति॒र्वा अ॑जुहो॒त्सा
 यत्राहु॑तिः प्र॒त्यति॑ष्ठ॒त्ततो॑ वि॒कङ्क॑त॒ उद॑तिष्ठ॒त्ततः॑ प्र॒जा अ॑सृज॒त यस्य॑
 वैक॑ङ्क॒ती ध्रु॒वा भ॑व॒न्ति प्र॒त्ये॒वास्याहु॑तय॒स्तिष्ठ॑न्त्यथो॒ प्रैव जा॑यत
 ए॒तद्वै सु॒चा॒॑ रूपं॑ यस्यै॒व रू॒पाः सु॒चो भ॑व॒न्ति सर्वा॑ण्ये॒वैनं॑
 रू॒पाणि॑ प॒शूना॑मु॒प तिष्ठ॑न्ते॒ नास्या॑प॒रूप॑मा॒त्मजा॑यते॥ (२४)

जुहूरथो ब्रह्म सुचा॑ समदश च॥ _____ [८]

उ॒प॒या॒मगृ॑हीतोऽसि प्र॒जाप॑तये त्वा ज्योति॑ष्म॒ते ज्योति॑ष्म॒न्तं
 गृ॒ह्णामि॑ दक्षाय॒ दक्ष॑व॒र्धे रा॒तं दे॒वेभ्यो॑ऽग्नि॒जिह्वे॑भ्य॒स्त्वर्ता॑यु॒भ्य
 इन्द्र॑ज्येष्ठेभ्यो॒ वरु॑णराजभ्यो॒ वाता॑पि॒भ्यः पु॒र्जन्या॑त्मभ्यो॒ दि॒वे
 त्वान्तरि॑क्षाय॒ त्वा पृ॒थि॒व्यै त्वापे॑न्द्र॒ द्विष॑तो॒ मनो॑ऽप॒ जिज्या॑सतो
 ज॒ह्यप॒ यो नो॑ऽराती॒यति॑ तं ज॒हि प्रा॑णाय॒ त्वापा॑नाय॒ त्वा व्या॑नाय॒
 त्वा स॒ते त्वा॑स॒ते त्वा॒द्भ्यस्त्वौष॑धीभ्यो॒ विश्वे॑भ्य॒स्त्वा भू॑तेभ्यो॒
 यतः॑ प्र॒जा अ॒क्वि॒र्ध्रा अ॒जा॑यन्त॒ तस्मै॑ त्वा प्र॒जाप॑तये वि॒भूदा॑त्रे
 ज्योति॑ष्म॒ते ज्योति॑ष्म॒न्तं जु॒होमि॑॥ (२५)

ओषधीभ्यश्चतुर्दश च॥ _____ [९]

यां वा अ॒ध्व॒र्युश्च॒ यज॑मानश्च दे॒वता॑मन्तरि॒तस्त॑स्या॒ आ वृ॑श्चे॒ते
 प्रा॒जाप॑त्यं दधि॒ग्रहं॑ गृ॒ह्णी॒यात्प्र॒जाप॑तिः सर्वा॑ दे॒वता॑ दे॒वता॑भ्य॒ एव
 नि हु॑वा॒ते ज्ये॒ष्ठो वा ए॒ष ग्र॑हा॒णां यस्यै॒ष गृ॑ह्य॒ते ज्यै॑ष्ठ्यमे॒व

गच्छति॑ सर्वा॑सां॒ वा ए॒तद्दे॒वता॑नां॒ रूपं॑ य॒देष॑ ग्र॒हो य॒स्यैष॑ गृह्यते॒
सर्वा॑ण्ये॒वैनं॒॑ रूपाणि॑ प॒शूना॑मुप॒ तिष्ठ॑न्त॒ उप॒याम॑गृहीतः (२६)

अ॒सि॒ प्र॒जाप॑तये॒ त्वा ज्योति॑ष्मते॒ ज्योति॑ष्मन्तं॒ गृह्ण॑मीत्याह॒
ज्योति॑रे॒वैनं॒॑ सम॑नानां॒ करो॑त्यग्निजिह्वेभ्यस्त्वर्तायुभ्य॒
इत्या॑हैतावतीर्वै॒ दे॒वता॑स्ताभ्य॒ ए॒वैनं॒॑ सर्वा॑भ्यो गृह्णात्यपेन्द्र॒
द्विष॑तो॒ मन॒ इत्या॑ह॒ भ्रातृ॑व्यापनुत्त्यै प्रा॒णाय॑ त्वापा॒नाय॒ त्वेत्या॑ह॒
प्रा॒णाने॒व यज॑माने॒ दधा॑ति॒ तस्मै॒॑ त्वा प्र॒जाप॑तये॒ विभू॑दात्रे॒
ज्योति॑ष्मते॒ ज्योति॑ष्मन्तं॒ जुहो॑मि (२७)

इत्या॑ह॒ प्र॒जाप॑तिः॒ सर्वा॑ दे॒वताः॒ सर्वा॑भ्य॒ ए॒वैनं॑ दे॒वता॑भ्यो
जुहो॑त्याज्यग्रहं॒ गृह्णी॑यात्तेज॑स्कामस्य॒ तेजो॑ वा आ॒ज्यं तेज॑स्यैव॒
भ॑वति॒ सोम॑ग्रहं॒ गृह्णी॑याद्ब्रह्मवर्च॑सकामस्य॒ ब्रह्मवर्च॑सं॒ वै सोमो॑
ब्रह्मवर्च॑स्यैव॒ भ॑वति॒ दधि॑ग्रहं॒ गृह्णी॑यात्पशु॒काम॑स्योर्ग्वै॒ दध्यू॑र्क्प॒शवं॑
ऊ॒र्जेवा॑स्मा॒ ऊ॒र्जं प॒शून॑वं॒ रुन्धे॑॥ (२८)

उपयामगृहीतो जुहोमि त्रिचंत्वारिंशच्च॥ [१०]

त्वे ऋ॒तुम॑पि॒ वृ॒ज्जन्ति॒ विश्वे॒ द्विर्य॑दे॒ते त्रि॑र्भवन्त्यूमाः॑। स्वा॒दोः
स्वा॒दी॒यः स्वा॒दुना॑ सृ॒जा॒ सम॑तं॒ ऊ षु॒ मधु॒ मधु॑ना॒भि यो॑धि।
उ॒प॒या॒म॒गृही॑तोऽसि॒ प्र॒जाप॑तये॒ त्वा जुष्टं॑ गृह्णाम्येष॒ ते योनिः॑
प्र॒जाप॑तये॒ त्वा। प्रा॒णग्र॑हान्गृह्णात्येतावद्वा अ॑स्ति॒ याव॑दे॒ते ग्र॒हाः
स्तोमा॑श्छन्दा॑सि॒ पृ॒ष्ठानि॒ दिशो॑ याव॑दे॒वास्ति॒ तत् (२९)

अव॑ रुन्धे ज्ये॑ष्ठा वा ए॒तान्ब्रा॑ह्म॒णाः पु॒रा वि॒द्वाम॑क्र॒न्तस्मा॒त्तेषा॑
 सर्वा॑ दि॒शोऽभि॑जिता॒ अभू॑वन् यस्यै॒ते गृ॒ह्यन्ते॒ ज्यैष्ठ्य॑मे॒व गच्छ॑त्य॒भि
 दि॒शो ज॑यति॒ पञ्च॑ गृ॒ह्यन्ते॒ पञ्च॑ दि॒शः सर्वा॑स्वे॒व दि॒क्ष्वध्रु॑वन्ति॒ नवन॑व
 गृ॒ह्यन्ते॒ नव॑ वै पु॒रुषे॑ प्रा॒णाः प्रा॒णाने॒व यज॑मानेषु॒ दध॑ति प्रा॒यणी॑र्ये
 चोद॑यनी॒र्ये च॑ गृ॒ह्यन्ते॒ प्रा॒णा वै प्रा॑ण॒ग्रहाः (३०)

प्रा॒णैरे॒व प्र॑यन्ति॒ प्रा॒णैरु॑द्यन्ति॒ दश॑मेऽह॑न्गृ॒ह्यन्ते॒ प्रा॒णा वै
 प्रा॑ण॒ग्रहाः प्रा॑णेभ्यः॒ खलु॑ वा ए॒तत्प्र॒जा य॑न्ति॒ यद्वाम॑दे॒व्यं योने॑श्च्यव॑ते
 दश॑मेऽह॑न्वामदे॒व्यं योने॑श्च्यव॑ते॒ यद॑श॒मेऽह॑न्गृ॒ह्यन्ते॑ प्रा॒णेभ्य॑ ए॒व
 तत्प्र॒जा न य॑न्ति॥ (३१)

तत्प्राणग्रहाः सप्तत्रिंशच्च॥ [११]

प्र दे॒वं दे॒व्या धि॒या भर॑ता जा॒तवे॑दसम्। ह॒व्या नो॑
 वक्ष॑दानुषक्। अ॒यमु॑ ष्य प्र दे॒वयु॑र॒होता॑ य॒ज्ञाय॑ नीयते। रथो॒
 न यो॒रभी॑वृ॒तो घृ॑णी॒वाश्चे॒तति॒ त्मना॑। अ॒यम॒ग्निरु॑रुष्यत्य॒मृता॑दि॒व
 जन्म॑नः। स॒हस॑श्चि॒त्सही॑यां दे॒वो जी॑वा॒तवे॑ कृतः। इडा॑यास्त्वा
 प॒दे व॒यं नाभा॑ पृथि॒व्या अधि॑। जा॒तवे॑दो नि धी॒म॒ह्यग्रे॑ ह॒व्याय॑
 वोढ॑वे। (३२)

अग्ने॑ वि॒श्वेभिः॑ स्वनी॒क दे॒वैरू॑र्णा॒वन्तं॑ प्रथ॒मः सी॒द योनि॑म्।
 कु॒ला॒यिनं॑ घृ॒तव॑न्त॒ सवि॑त्रे॒ यज्ञं॑ न॒य यज॑मानाय सा॒धु।
 सी॒द हो॒तः स्व॑ उ॒ लो॒के चि॑कि॒त्वा॒न्त्सा॒दया॑ य॒ज्ञं सु॑कृ॒तस्य॑

योनौ॑। दे॒वा॒वी॒र्दे॒वान् ह॒विषा॑ य॒जा॒स्य॒ग्ने बृ॒हद्य॑ज॒माने॑ व॒यो धाः।
 नि होता॑ होतृष॒दने॑ वि॒दान॑स्त्वे॒षो दी॑दि॒वाः अ॑स॒दथ्सु॑दक्षः।
 अ॒द॒ब्ध॒व्रत॑प्र॒मति॑र्व॒सिष्ठः॑ स॒हस्रं॑ भ॒रः शुचि॑जिह्वो अ॒ग्निः। त्वं
 द॒तस्त्व॑म् (३३)

उ नः प॒र॒स्पा॒स्त्वं व॒स्य आ वृ॑षभ प्र॒णेता॑। अ॒ग्ने तो॒कस्य॑
 न॒स्तने॑ त॒नूना॑म॒प्रयु॑च्छ॒न्दी॒द्यद्बो॑धि गो॒पाः। अ॒भि त्वा॑ दे॒व
 स॒वि॒त॒री॒शा॒नं वा॒र्या॑णाम्। स॒दा॒व॒न्भा॒गमी॑महे। म॒ही द्यौः पृ॑थि॒वी
 च न इ॒मं य॒ज्ञं मि॑मिक्षताम्। पि॒पृतां॑ नो भ॒री॑मभिः। त्वा॒म॒ग्ने
 पु॒ष्करा॑द॒ध्यथ॑र्वा॒ निर॑म॒न्यत॑। म॒ूर्ध्नो वि॒श्वस्य॑ वा॒घतः॑। तमु॑ (३४)

त्वा द॒ध्यङ्घ्रि॑षिः पु॒त्र ई॒धे अथ॑र्वणः। वृ॒त्र॒हणं॑ प॒र॒न्द॒रम्। तमु॑
 त्वा पा॒थ्यो वृ॒षा॒ समी॑धे द॒स्यु॒हन्त॑मम्। ध॒नं॒ज॒यः र॑णै॒रणे। उ॒त
 ब्रु॑वन्तु ज॒न्तव॑ उ॒द॒ग्निर्वृ॑त्र॒हाज॑नि। ध॒नं॒ज॒यो र॑णै॒रणे। आ यः ह॑स्ते
 न खा॒दिनः॑ शि॒शुं जा॒तं न बि॒भ्रति॑। वि॒शाम॑ग्निः स्व॒ध्व॒रम्। प्र दे॒वं
 दे॒ववी॑तये भ॒रता॑ व॒सु॒वित्त॑मम्। आ स्वे यो॒नौ नि॑ षी॒दतु॑। आ (३५)

जा॒तं जा॒तवे॑द॒सि प्रि॒यः शि॑शी॒ताति॑थिम्। स्यो॒न
 आ गृ॑हप॒तिम्। अ॒ग्निना॑ऽग्निः स॒मि॒ध्यते॑ क॒विर्गृ॑हप॒तिर्यु॑वा॑।
 ह॒व्य॒वाङ्मुह्य॑स्यः। त्वः ह्य॒ग्ने अ॒ग्निना॑ वि॒प्रो वि॒प्रेण॑ स॒न्ध॒स॒ता।
 स॒खा स॒ख्या॑ स॒मि॒ध्यसे॑। तं म॑र्ज॒यन्त॑ सु॒क्रतुं॑ पु॒रो॒यावा॑न॒माजि॑षु।
 स्वे॒षु क्ष॑यै॒षु वा॒जिन॑म्। य॒ज्ञेन॑ य॒ज्ञम॑यजन्त दे॒वास्तानि॑ ध॒र्माणि॑

प्रथ॒मान्या॑सन्। ते ह॒ नाकं॑ महि॒मानः॑ सचन्ते॒ यत्र॒ पूर्वे॑ सा॒ध्याः
 सन्ति॑ दे॒वाः (३६) वोढ॑वे दू॒तस्त्वन्त॑मुं सी॒द॒त्वा यत्र॑ च॒त्वारि॑ च॥—————[१२]

generated on **March 16, 2024**

Downloaded from

<http://stotrasamhita.github.io> | StotraSamhita | Credits